Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 21. marca 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2014/26/EÚ – Kolektívna správa autorských práv a s nimi súvisiacich práv – Organizácie kolektívnej správy – Nezávislé subjekty správy – Prístup k činnosti správy autorských práv a s nimi súvisiacich práv – Smernica 2000/31/ES – Vecná pôsobnosť – Článok 3 ods. 3 – Smernica 2006/123/ES – Vecná pôsobnosť – Článok 17 bod 11 – Článok 56 ZFEÚ“

Vo veci C-10/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunale ordinario di Roma (Súd prvej inštancie Rím, Taliansko) z 5. januára 2022 a doručený Súdnemu dvoru 5. januára 2022, ktorý súvisí s konaním:

Liberi editori e autori (LEA)

proti

Jamendo SA,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predseda piatej komory E. Regan, sudcovia M. Ilešič (spravodajca), I. Jarukaitis, A. Kumin a D. Gratsias,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: C. Di Bella, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 9. februára 2023,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Liberi editori e autori (LEA), v zastúpení: D. Malandrino, A. Peduto a G. M. Riccio, avvocati,

– Jamendo SA, v zastúpení: M. Dalla Costa, G. Donà a A. Ferraro, avvocati,

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci R. Guizzi, avvocato dello Stato,

* Jazyk konania: taliančina.

– rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, J. Schmoll, G. Kunnert a F. Parapatits, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: V. Di Bucci a J. Samnadda, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 25. mája 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/26/EÚ z 26. februára 2014 o kolektívnej správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na hudobné diela na online využívanie na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 84, 2014, s. 72).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Liberi editori e autori (LEA) (Združenie slobodných vydavateľov a autorov) na jednej strane a spoločnosťou Jamendo SA na druhej strane vo veci výkonu sprostredkovania autorských práv a s nimi súvisiacich práv na talianskom území touto spoločnosťou.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2000/31/ES

3 Článok 1 smernice 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399), v odseku 1 stanovuje:

„Táto smernica sa snaží prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu zabezpečením voľného pohybu služieb informačnej spoločnosti medzi členskými štátmi.“

4 V článku 3 ods. 2 tejto smernice sa uvádza:

„Členské štáty nemôžu z dôvodov spadajúcich do koordinovanej oblasti obmedziť slobodu poskytovania služieb informačnej spoločnosti z iného členského štátu.“

5 Článok 3 ods. 3 uvedenej smernice stanovuje, že okrem iného článok 3 ods. 2 tejto smernice sa neuplatňuje na oblasti uvedené v prílohe k tejto smernici.

6 Podľa tejto prílohy sa odseky 1 a 2 článku 3 smernice 2000/31 neuplatňujú „na: autorské práva, podobné práva, práva uvedené v smernici [Rady] 87/54/EHS [zo 16. decembra 1986 o právnej ochrane topografií polovodičových výrobkov (Ú. v. ES L 24, 1987, s. 36)] a v smernici [Európskeho parlamentu a Rady] 96/9/ES [z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, 1996, s. 20)] a rovnako ani na práva priemyselného vlastníctva“.

Smernica 2006/123/ES

7 Článok 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36), nazvaný „Predmet úpravy“, v odseku 1 stanovuje:

„Táto smernica stanovuje všeobecné ustanovenia, ktoré uľahčujú výkon slobody poskytovateľov usadiť sa a voľný pohyb služieb, pričom sa zachová vysoká úroveň kvality služieb.“

8 Článok 3 tejto smernice, nazvaný „Vzťah k iným ustanoveniam práva Spoločenstva“, v odseku 1 stanovuje:

„Ak existuje rozpor medzi ustanoveniami tejto smernice a ustanovením iného aktu Spoločenstva, ktorý upravuje osobitné aspekty prístupu k činnosti v oblasti služieb alebo jej výkonu v osobitných oblastiach alebo v osobitných povolaniach, má ustanovenie iného aktu Spoločenstva prednosť a uplatňuje sa na tieto osobitné oblasti alebo povolania. …“

9 Článok 16 uvedenej smernice, nazvaný „Sloboda poskytovať služby“, v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty rešpektujú právo poskytovateľov poskytovať služby v inom členskom štáte, než v tom, v ktorom sú usadení.

…“

10 V článku 17 tej istej smernice, nazvanej „Dodatočné odchýlky od slobody poskytovať služby“, sa uvádza:

„Článok 16 sa nevzťahuje na:

…

11. autorské práva [a] súvisiace práva…“

Smernica 2014/26

11 Odôvodnenia 2 až 4, 7 až 9, 15, 16, 19 a 55 smernice 2014/26 uvádzajú:

„(2) Šírenie obsahu, ktorý je chránený autorským právom a právom súvisiacim s autorským právom vrátane kníh, audiovizuálnej tvorby a hudobných nahrávok a s tým súvisiace služby, vyžaduje poskytovanie licencií na práva rôznych nositeľov autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom, ako sú napríklad autori, výkonní umelci, producenti a vydavatelia. Nositeľ práv si bežne vyberá buď individuálnu, alebo kolektívnu správu svojich práv, pokiaľ členské štáty neustanovia inak, v súlade s právom [Európskej ú]nie a medzinárodnými záväzkami Únie a jej členských štátov. Správa autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom zahŕňa poskytovanie licencií používateľom, kontrolu používateľov, monitorovanie využívania práv, presadzovanie autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom, vyberanie finančných príjmov získaných na základe využívania práv a rozdeľovanie súm splatných nositeľom práv. Organizácie kolektívnej správy umožňujú, aby nositeľom práv bola vyplácaná odmena za používanie diel, ktoré by sami nemohli kontrolovať či presadzovať, a to aj na iných než domácich trhoch.

(3) Podľa článku 167 [ZFEÚ] musí Únia pri vykonávaní svojich opatrení zohľadňovať kultúrnu rozmanitosť a prispievať k rozkvetu kultúr členských štátov, pričom musí rešpektovať ich národnú a regionálnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňovať spoločné kultúrne dedičstvo. Organizácie kolektívnej správy zohrávajú a aj naďalej by mali zohrávať dôležitú úlohu ako podporovatelia rozmanitosti kultúrneho prejavu tým, že najmenšiemu a menej populárnemu repertoáru umožnia prístup na trh, a tým, že poskytnú sociálne, kultúrne a vzdelávacie služby v prospech nositeľov práv a verejnosti.

(4) Organizácie kolektívnej správy, ktoré vzniknú v Únii, by mali mať možnosť využívať slobody stanovené zmluvami pri zastupovaní nositeľov práv, ktorí majú bydlisko alebo sú usadení v iných členských štátoch, alebo pri poskytovaní licencií používateľom, ktorí majú bydlisko alebo sú usadení v iných členských štátoch.

…

(7) Ochrana záujmov členov organizácií kolektívnej správy, nositeľov práv a tretích strán vyžaduje koordináciu právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa správy autorských práv a poskytovania multiteritoriálnych licencií na online práva na hudobné diela so zreteľom na zaistenie rovnakých záruk v celej Únii. Právnym základom tejto smernice by preto mal byť článok 50 ods. 1 ZFEÚ.

(8) Cieľom tejto smernice je zabezpečiť koordináciu vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa prístupu k činnosti organizácií kolektívnej správy v rámci správy autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom, spôsobov ich riadenia, ako aj ich rámec dohľadu, a preto by jej právnym základom mal byť tiež článok 53 ods. 1 ZFEÚ. Navyše, keďže ide o odvetvie ponúkajúce služby v celej Únii, právnym základom tejto smernice by mal byť článok 62 ZFEÚ.

(9) Cieľom tejto smernice je ustanoviť požiadavky uplatniteľné na organizácie kolektívnej správy s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň správy, finančného hospodárenia, transparentnosti a predkladania správ. Nemalo by to však členským štátom brániť v tom, aby zachovali alebo zaviedli v súvislosti s organizáciami kolektívnej správy so sídlom na ich území prísnejšie normy než tie, ktoré sú ustanovené v hlave II tejto smernice, za predpokladu, že takéto prísnejšie normy sú zlučiteľné s právom Únie.

…

(15) Nositeľom práv by malo byť umožnené poveriť správou svojich práv nezávislé subjekty správy. Takéto nezávislé subjekty správy sú komerčnými subjektmi, ktoré sa odlišujú od organizácií kolektívnej správy, a to okrem iného tým, že ich nositelia práv nevlastnia ani neriadia. V rozsahu, v akom takéto nezávislé subjekty správy vykonávajú rovnaké činnosti ako organizácie kolektívnej správy, by však mali byť povinné poskytovať určité informácie nositeľom práv, ktorých zastupujú, organizáciám kolektívnej správy, používateľom a verejnosti.

(16) Audiovizuálni producenti, producenti nahrávok a vysielatelia poskytujú licencie na svoje vlastné práva, v niektorých prípadoch spolu s právami, ktoré na nich preniesli napríklad výkonní umelci na základe individuálne uzavretých dohôd, a konajú vo vlastnom záujme. Vydavatelia kníh, hudobné vydavateľstvá alebo vydavatelia novín poskytujú licencie na práva, ktoré boli na nich prenesené na základe individuálne uzavretých dohôd, a konajú vo

vlastnom záujme. Audiovizuálni producenti, producenti nahrávok, vysielatelia a vydavatelia by sa teda nemali pokladať za ‚nezávislé subjekty správy'. Okrem toho by sa manažéri a agenti autorov a výkonných umelcov, konajúci ako sprostredkovatelia a zastupujúci nositeľov práv v ich vzťahoch s organizáciami kolektívnej správy, nemali pokladať za ‚nezávislé subjekty správy', keďže nespravujú práva v zmysle stanovovania sadzieb, poskytovania licencií alebo vyberania finančných prostriedkov od používateľov.

…

(19) Vzhľadom na slobody stanovené v [Zmluve o FEÚ] by kolektívna správa autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom mala znamenať, že nositeľovi práv je umožnené slobodne si vybrať organizáciu kolektívnej správy, ktorá bude spravovať jeho práva, či už týmito právami sú práva týkajúce sa verejného prenosu, alebo práva na rozmnožovanie, alebo kategórie práv súvisiacich s formami využívania, napríklad vysielanie, divadelné predstavenie alebo rozmnožovanie na šírenie internetom, za predpokladu, že organizácia kolektívnej správy, ktorú si nositeľ práv chce vybrať, takéto práva alebo kategórie práv už spravuje.

…

… nositelia práv [by] mali mať možnosť bez problémov odňať tieto práva alebo kategórie práv organizácii kolektívnej správy a spravovať tieto práva individuálne alebo zveriť všetky práva alebo ich časť inej organizácii kolektívnej správy alebo inému subjektu alebo na túto organizáciu či subjekt preniesť ich správu, bez ohľadu na štátnu príslušnosť k členskému štátu, pobyt alebo sídlo v členskom štáte, či už organizácie kolektívnej správy, iného subjektu alebo nositeľa práv. Ak členský štát v súlade s právom Únie a medzinárodnými záväzkami Únie a jej členských štátov ustanoví povinnú kolektívnu správu práv, nositelia práv si budú môcť zvoliť iba iné organizácie kolektívnej správy.

…

…

(55) Keďže ciele tejto smernice, a to zlepšiť možnosti členov vykonávať kontrolu činností organizácií kolektívnej správy, zaručiť dostatočnú transparentnosť organizácií kolektívnej správy a zlepšiť poskytovanie multiteritoriálnych licencií na autorské práva na hudobné diela na online využívanie, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale z dôvodu ich rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 [ZEÚ]. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov."

12 Podľa článku 1 tejto smernice s názvom „Predmet úpravy":

„V tejto smernici sa stanovujú požiadavky potrebné na zabezpečenie riadneho fungovania správy autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom organizáciami kolektívnej správy. Ustanovujú sa ňou aj požiadavky na poskytovanie multiteritoriálnych licencií organizáciami kolektívnej správy na autorské práva na hudobné diela na online využívanie."

13 Článok 2 uvedenej smernice, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, znie:

„1. Hlavy I, II, IV a V okrem článku 34 ods. 2 a článku 38 sa vzťahujú na všetky organizácie kolektívnej správy so sídlom v Únii.

2. Hlava III a článok 34 ods. 2 a článok 38 sa vzťahujú na organizácie kolektívnej správy so sídlom v Únii, ktoré spravujú autorské práva na hudobné diela na online využívanie na multiteritoriálnom základe.

3. Príslušné ustanovenia tejto smernice sa vzťahujú na subjekty, ktoré priamo alebo nepriamo vlastní alebo kontroluje, či už úplne, alebo čiastočne, organizácia kolektívnej správy za predpokladu, že takéto subjekty vykonávajú činnosť, na ktorú by sa, ak by ju vykonávala organizácia kolektívnej správy, vzťahovali ustanovenia tejto smernice.

4. Článok 16 ods. 1, článok 18, článok 20, článok 21 ods. 1 písm. a), b), c), e), f) a g) a články 36 a 42 sa uplatňujú na všetky nezávislé subjekty správy so sídlom v Únii.“

14 Článok 3 tej istej smernice, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

a) ‚organizácia kolektívnej správy‘ je každá organizácia, ktorá je oprávnená na základe zákona, alebo postúpenia, licencie či inej zmluvnej dohody spravovať autorské práva alebo práva súvisiace s autorskými právami v mene viacerých nositeľov práv a v záujme spoločného prospechu týchto nositeľov práv ako svoj jediný alebo hlavný účel a ktorá spĺňa jedno alebo oboje z týchto kritérií:
   i) je vo vlastníctve alebo pod kontrolou svojich členov;
   ii) má štruktúru na neziskovom základe;

b) ‚nezávislý subjekt správy‘ je každá organizácia, ktorá je oprávnená na základe zákona, alebo postúpenia, licencie či inej zmluvnej dohody spravovať autorské práva alebo práva súvisiace s autorskými právami v mene viacerých nositeľov práv a v záujme spoločného prospechu týchto nositeľov práv ako svoj jediný alebo hlavný účel a ktorá:
   i) nie je vo vlastníctve ani pod kontrolou, či už priamo alebo nepriamo, úplne alebo čiastočne, nositeľov práv a
   ii) má štruktúru na základe ziskovosti;

…

j) ‚dohoda o zastúpení‘ je akákoľvek dohoda medzi organizáciami kolektívnej správy, ktorou jedna organizácia kolektívnej správy splnomocňuje inú organizáciu kolektívnej správy spravovaním práv, ktoré zastupuje, vrátane dohody uzavretej podľa článkov 29 a 30;

…“

15 Článok 4 smernice 2014/26, nazvaný „Všeobecné zásady“, stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby organizácie kolektívnej správy konali v najlepšom záujme nositeľov práv, ktorých práva zastupujú, a aby im neukladali žiadne povinnosti, ktoré nie sú objektívne nevyhnutné na ochranu ich práv a záujmov alebo na účinnú správu ich práv.“

16 V článku 5 tejto smernice, nazvanom „Práva nositeľov práv“, sa uvádza:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby nositelia práv mali práva stanovené v odsekoch 2 až 8 a aby tieto práva boli uvedené v štatúte alebo v podmienkach členstva v organizácii kolektívnej správy.

2. Nositelia práv majú právo poveriť organizáciu kolektívnej správy podľa svojho výberu správou svojich práv, kategórií práv alebo druhov diel a iných predmetov ochrany podľa svojho výberu na územiach podľa svojho výberu, bez ohľadu na štátnu príslušnosť a členský štát pobytu alebo sídla, či už organizácie kolektívnej správy, alebo nositeľa práv. Pokiaľ organizácia kolektívnej správy objektívne neodôvodnila odmietnutie správy, je povinná spravovať takéto práva, kategórie práv alebo druhy diel a iných predmetov ochrany, za predpokladu, že ich správa patrí do rozsahu jej činnosti.

3. Nositelia práv majú právo poskytovať licencie na nekomerčné využívanie akýchkoľvek práv, kategórií práv alebo druhov diel a iných predmetov ochrany, ktoré si môžu vybrať.

4. Nositelia práv majú právo vypovedať poverenie na spravovanie práv, kategórií práv alebo druhov diel a iných predmetov ochrany, ktoré udelili organizácii kolektívnej správy, alebo odňať organizácii kolektívnej správy poverenie na správu určitých práv, kategórií práv alebo druhov diel a iných predmetov ochrany podľa svojho výberu, ako je stanovené v odseku 2, na územiach podľa svojho výberu na základe výpovede s primeranou výpovednou lehotou nie dlhšou ako šesť mesiacov. Organizácia kolektívnej správy môže rozhodnúť, že takéto vypovedanie alebo odňatie poverenia má nadobudnúť účinnosť až na konci finančného roku.

5. Ak sa majú nositeľovi práv vyplatiť určité sumy na základe aktov využívania, ktoré sa vyskytli pred tým, než nadobudlo účinnosť vypovedanie poverenia alebo odňatie poverenia na správu určitých práv, alebo na základe licencie poskytnutej pred tým, než nadobudlo účinnosť takéto vypovedanie alebo odňatie poverenia, nositeľovi práv zostávajú jeho práva zachované podľa článkov 12, 13, 18, 20, 28 a 33.

6. Organizácia kolektívnej správy nesmie obmedzovať výkon práv stanovených v odsekoch 4 a 5 požiadavkou, ako podmienkou pre výkon uvedených práv, aby bola správa práv alebo kategórií práv či druhov diel a iných predmetov ochrany, na ktoré sa vzťahuje vypovedanie alebo odňatie poverenia, zverená inej organizácii kolektívnej správy.

…“

17 Článok 6 uvedenej smernice, nazvaný „Pravidlá členstva v organizáciách kolektívnej správy“, v odseku 2 stanovuje:

„Organizácia kolektívnej správy prijme nositeľov práv a subjekty zastupujúce nositeľov práv vrátane iných organizácií kolektívnej správy a združení nositeľov práv za členov, ak splnia požiadavky na členstvo založené na objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritériách. …“

18 V článku 16 smernice 2014/26, nazvanom „Poskytovanie licencií“, sa uvádza:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby organizácie kolektívnej správy a používatelia viedli rokovania o poskytovaní licencií na práva v dobrej viere. …

2. Podmienky poskytovania licencií sú založené na objektívnych a nediskriminačných kritériách. …

Nositelia práv majú právo na primeranú odmenu za využívanie ich práv. Sadzby za výhradné práva a práva na odmenu sú primerané okrem iného vo vzťahu k ekonomickej hodnote používania týchto práv v obchode, pričom sa zohľadňuje povaha a rozsah používania diel a iných predmetov ochrany, ako aj vo vzťahu k ekonomickej hodnote služieb, ktoré poskytuje organizácia kolektívnej správy. …

3. Organizácie kolektívnej správy bez zbytočného odkladu odpovedia na žiadosti používateľov a uvedú okrem iného informácie, ktoré organizácia kolektívnej správy potrebuje na vyhotovenie návrhu licencie.

Po prijatí všetkých príslušných informácií organizácia kolektívnej správy bez zbytočného odkladu buď vyhotoví návrh licencie, alebo poskytne používateľovi odôvodnené stanovisko s vysvetlením, prečo nemá v úmysle udeliť licenciu na konkrétnu službu.

…“

19 Článok 30 tejto smernice, nazvaný „Povinnosť zastupovania inej organizácie kolektívnej správy pri poskytovaní multiteritoriálnych licencií“, v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, keď organizácia kolektívnej správy, ktorá neposkytuje ani neponúka poskytovanie multiteritoriálnych licencií na online práva na hudobné diela vo svojom vlastnom repertoári, požiada inú organizáciu kolektívnej správy o uzavretie dohody o zastupovaní na zastupovanie týchto práv, požiadaná organizácia kolektívnej správy je povinná takejto žiadosti vyhovieť, ak už poskytuje alebo ponúka poskytovanie multiteritoriálnych licencií na rovnakú kategóriu online práv na hudobné diela v repertoári jednej alebo viacerých iných organizácií kolektívnej správy.“

20 V článku 36 uvedenej smernice, nazvanom „Súlad“, sa uvádza:

„1. Členské štáty zaistia, aby súlad organizácií kolektívnej správy, ktoré majú sídlo na ich území, s ustanoveniami vnútroštátneho práva prijatého podľa požiadaviek stanovených v tejto smernici, bol monitorovaný príslušnými orgánmi určenými na tento účel.

…

3. Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány určené na tento účel boli oprávnené v prípade porušenia ustanovení vnútroštátneho práva prijatého pri vykonávaní tejto smernice uložiť vhodné sankcie alebo prijať primerané opatrenia. Uvedené sankcie a opatrenia musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

…“

21 Článok 39 smernice 2014/26, nazvaný „Informovanie o organizáciách kolektívnej správy“, stanovuje:

„Členské štáty do 10. apríla 2016 na základe informácií, ktoré majú k dispozícii, poskytnú [Európskej k]omisii zoznam organizácií kolektívnej správy so sídlom na ich území.

Členské štáty bez zbytočného odkladu informujú Komisiu o všetkých zmenách tohto zoznamu.

Komisia tieto informácie zverejní a pravidelne aktualizuje.“

22 Článok 41 uvedenej smernice, nazvaný „Skupina expertov“, stanovuje:

„Týmto sa zriaďuje skupina expertov. Skladá sa zo zástupcov príslušných orgánov členských štátov. Skupine expertov predsedá zástupca Komisie a zasadá buď z iniciatívy predsedu, alebo na žiadosť delegácie členského štátu. Úlohou skupiny je:

a) skúmať vplyv transpozície tejto smernice na fungovanie organizácií kolektívnej správy a nezávislých subjektov správy na vnútornom trhu a upozorňovať na všetky prípadné ťažkosti;

…“

Talianske právo

23 Článok 180 legge n. 633 – Protezione del diritto d’autore e di altri diritti connessi al suo esercizio (zákon č. 633 o ochrane autorského práva a iných práv súvisiacich s výkonom autorského práva) z 22. apríla 1941 (GURI č. 166 zo 16. júla 1941), v znení zmenenom zákonným dekrétom decreto legge n. 148 – Disposizioni urgenti in materia finanziaria e per esigenze indifferibili (zákonný dekrét č. 148 o naliehavých ustanoveniach v oblasti financií a neodkladných potrieb) zo 16. októbra 2017 (GURI č. 242 zo 16. októbra 2017) (ďalej len „zákon o ochrane autorského práva“) stanovuje:

„Činnosť sprostredkovateľa, vykonávaná akýmkoľvek spôsobom, v podobe priamej alebo nepriamej intervencie, mediácie, poverenia, zastúpenia, ako aj postúpenia v súvislosti s výkonom práv na prenos, predstavenie, prednes či vysielanie vrátane verejného predstavenia prostredníctvom satelitu a mechanickej a kinematografickej reprodukcie chránených diel sa vyhradzuje výlučne v prospech Società italiana degli autori ed editori (SIAE, talianska spoločnosť autorov a vydavateľov) a ostatných organizácií kolektívnej správy uvedených v [decreto legislativo n. 35–Attuazione della direttiva 2014/26/UE sulla gestione collettiva dei diritti d’autore e dei diritti connessi e sulla concessione di licenze multiterritoriali per i diritti su opere musicali per l’uso online nel mercato interno (legislatívny dekrét č. 35, ktorým sa preberá [smernica 2014/26/EÚ] z 15. marca 2017 (GURI č. 72 z 27. marca 2017, ďalej len „legislatívny dekrét č. 35/2017“)].

Uvedená činnosť sa vykonáva na účely:

1. udeľovania licencií a povolení na hospodárske použitie chránených diel, v mene a v záujme oprávnených osôb,

2. vyberania výnosov vyplývajúcich z uvedených licencií a povolení,

3. rozdeľovania týchto výnosov medzi oprávnené osoby.

Činnosť [SIAE] sa tiež vykonáva v súlade s normami stanovenými predpismi v krajinách, v ktorých má organizované zastúpenie.

Vyššie uvedenými výlučnými právomocami nie je dotknuté právo autora, jeho nástupcov či inak oprávnených osôb vykonávať práva podľa tohto zákona priamo.

…“

24 Podľa článku 4 ods. 2 zákonného dekrétu č. 35/2017:

„Nositelia práv sú oprávnení poveriť organizáciu kolektívnej správy alebo nezávislý subjekt správy podľa svojho výberu správou svojich práv, kategórií práv alebo druhov diel a iných predmetov ochrany na územiach podľa svojho výberu, bez ohľadu na štátnu príslušnosť a členský štát pobytu alebo sídla organizácie kolektívnej správy, nezávislého subjektu správy alebo nositeľa práv, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 180 [zákona o ochrane autorského práva], pokiaľ ide o činnosť sprostredkovania autorských práv.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

25 LEA je organizácia kolektívnej správy, ktorá sa riadi talianskym právom a je oprávnená sprostredkúvať autorské práva v Taliansku.

26 Jamendo, spoločnosť založená podľa luxemburského práva, je nezávislý subjekt správy, ktorý vykonáva svoju činnosť v Taliansku od roku 2004.

27 LEA podala na Tribunale ordinario di Roma (Súd prvej inštancie Rím, Taliansko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, žalobu o zdržanie sa konania proti spoločnosti Jamendo, ktorou sa domáhala, aby bola spoločnosti Jamendo uložená povinnosť ukončiť činnosť sprostredkovania autorských práv v Taliansku. Na podporu tohto návrhu LEA tvrdí, že Jamendo vykonáva túto činnosť v Taliansku protiprávne z dôvodu, že po prvé nie je zapísaná v zozname organizácií oprávnených sprostredkúvať autorské práva v Taliansku, po druhé nespĺňa osobitné požiadavky stanovené zákonným dekrétom č. 35/2017 a po tretie v rozpore s článkom 8 tohto zákonného dekrétu neinformovala pred začatím svojej činnosti ministerstvo telekomunikácií.

28 Jamendo pred vnútroštátnym súdom tvrdí, že smernica 2014/26 bola do talianskeho práva prebratá nesprávne, pričom tvrdí, že taliansky zákonodarca nepriznal nezávislým subjektom správy práva stanovené v tejto smernici.

29 V tejto súvislosti Jamendo uvádza, že podľa článku 180 zákona o ochrane autorského práva je sprostredkovateľská činnosť v Taliansku vyhradená výlučne spoločnosti SIAE a ďalším organizáciám kolektívnej správy, ktoré sú v ňom uvedené, čo bráni nezávislým subjektom správy vykonávať činnosť v oblasti sprostredkovania autorských práv a núti ich uzatvárať dohody o zastupovaní so spoločnosťou SIAE alebo inými oprávnenými organizáciami kolektívnej správy.

30 Jamendo subsidiárne tvrdí, že jej činnosť nespadá pod kolektívnu správu, ale pod priamu správu autorských práv, pričom sa v tejto súvislosti odvoláva na odôvodnenie 16 smernice 2014/26, z ktorého vyplýva, že subjekty udeľujúce licencie na práva, ktoré na ne boli prevedené na základe „individuálne“ uzavretých dohôd, nespadajú pod pojem „nezávislý subjekt správy“ v zmysle článku 3 písm. b) tejto smernice.

31 Vnútroštátny súd sa na jednej strane domnieva, že činnosť spoločnosti Jamendo zrejme nemožno kvalifikovať ako „priamu správu“, keďže táto spoločnosť udeľuje licencie a sublicencie, dostáva odmenu v závislosti od počtu použití diela a vyberá poplatok stanovený ako percento z prijatých súm. Zmluvy, ktoré Jamendo predkladá svojim členom, sa tiež nezdajú byť výsledkom individuálnych rokovaní a výber medzi rôznymi možnosťami nemôže spochybniť kvalifikáciu týchto zmlúv ako „štandardných zmlúv“, čo bráni tomu, aby sa každá z týchto zmlúv považovala za výsledok konkrétneho rokovania.

32 Na druhej strane tento súd uvádza, že článok 180 zákona o ochrane autorského práva neumožňuje nezávislým subjektom správy vykonávať činnosť sprostredkovateľa v súvislosti s výkonom práv na prenos, predstavenie, prednes či vysielanie vrátane verejného predstavenia prostredníctvom satelitu a mechanickej a kinematografickej reprodukcie chránených diel.

33 Za týchto podmienok Tribunale ordinario di Roma (Súd prvej inštancie Rím) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa smernica [2014/26] vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá vyhradzuje prístup na trh v oblasti sprostredkovania autorských práv, alebo v každom prípade udeľovanie licencií používateľom iba v prospech subjektov, ktoré možno na základe vymedzenia daného pojmu v uvedenej smernici označiť za organizácie kolektívnej správy, pričom vylučuje subjekty, ktoré možno kvalifikovať ako nezávislé subjekty správy, založené v tomto členskom štáte alebo v iných členských štátoch?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

34 Na pojednávaní pred Súdnym dvorom talianska vláda namietala neprípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania z dôvodu, že spor vo veci samej má fiktívnu povahu.

35 Podľa tejto vlády skutočnosť, že účastníci konania vo veci samej zastávajú pred Súdnym dvorom zhodné stanoviská, ktorými sa v podstate domáhajú určenia, že vyhradenie sprostredkovania v oblasti autorských práv len organizáciám kolektívnej správy, s vylúčením nezávislých subjektov správy, postačuje na preukázanie fiktívnej povahy konania vo veci samej.

36 V tomto ohľade treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora v rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý musí niesť zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní pre vyhlásenie svojho rozsudku, ako aj dôležitosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. V dôsledku toho, ak sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok z 12. októbra 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, bod 32 a citovaná judikatúra).

37 Z toho vyplýva, že na otázky týkajúce sa práva Únie sa vzťahuje prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že výklad alebo posúdenie platnosti právnej normy Únie nijako nesúvisí s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi okolnosťami potrebnými na poskytnutie užitočnej odpovede na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok z 12. októbra 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, bod 33 a citovaná judikatúra).

38 V prejednávanej veci je nepochybne potrebné poznamenať, že LEA sa pred vnútroštátnym súdom domáha, aby sa spoločnosti Jamendo uložila povinnosť ukončiť vykonávanie jej činnosti sprostredkovania autorských práv v Taliansku z dôvodu, že táto činnosť porušuje taliansku právnu úpravu dotknutú vo veci samej, zatiaľ čo vo svojich písomných pripomienkach, ktoré predložila Súdnemu dvoru, LEA v podstate tvrdí, že táto talianska právna úprava nie je v súlade s právom Únie.

39 Vzhľadom na judikatúru pripomenutú v bodoch 36 a 37 tohto rozsudku však táto okolnosť, ako aj okolnosť, že účastníci konania vo veci samej sa zhodujú na výklade práva Únie, nemôžu ovplyvniť reálnosť sporu vo veci samej a následne ani prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania v prípade, že neexistuje nijaká skutočnosť, ktorá by zjavne naznačovala, že tento spor je vykonštruovaný alebo fiktívny (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. novembra 2005, Mangold, C-144/04, EU:C:2005:709, body 37 až 39, ako aj z 19. júna 2012, Chartered Institute of Patent Attorneys, C-307/10, EU:C:2012:361, body 31 až 34).

40 Treba však uviesť, že vnútroštátny súd v znení svojej prejudiciálnej otázky odkazuje na nezávislé subjekty správy založené „v tomto štáte, alebo v iných členských štátoch“. Jamendo je však usadená v Luxembursku a žiadna skutočnosť uvedená v spise, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, neumožňuje domnievať sa, že spor vo veci samej sa týka akéhokoľvek nezávislého subjektu správy usadeného v Taliansku. Za týchto podmienok treba konštatovať, že v rozsahu, v akom sa týka nezávislých subjektov správy usadených v dotknutom členskom štáte, je prejudiciálna otázka hypotetická.

41 V súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 37 tohto rozsudku je teda potrebné návrh na začatie prejudiciálneho konania vyhlásiť za neprípustný v rozsahu, v akom sa týka nezávislých subjektov správy usadených v Taliansku.

O prejudiciálnej otázke

42 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má smernica 2014/26 vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, ktorá všeobecným a absolútnym spôsobom vylučuje možnosť nezávislých subjektov správy usadených v inom členskom štáte poskytovať v tomto prvom členskom štáte služby v oblasti správy autorských práv.

43 Ako vyplýva z odôvodnení 7, 8 a 55 tejto smernice, jej cieľom je koordinovať vnútroštátne pravidlá týkajúce sa prístupu k činnosti organizácií kolektívnej správy v rámci správy autorských práv a s nimi súvisiacich práv, spôsobov ich riadenia, rámca dohľadu nad nimi, ako aj podmienok poskytovania multiteritoriálnych licencií na autorské práva k hudobným dielam na ich online využívanie s cieľom chrániť záujmy členov organizácií kolektívnej správy, nositeľov práv a tretích strán tým, že sa zabezpečí, aby mali rovnaké záruky v celej Únii.

44 Na tento účel článok 1 uvedenej smernice v spojení s jej odôvodnením 9 stanovuje, že táto smernica ustanovuje najmä požiadavky uplatniteľné na organizácie kolektívnej správy s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň správy, finančného hospodárenia, transparentnosti a predkladania správ.

45 Keďže sa normotvorca Únie domnieval, ako sa uvádza v odôvodnení 15 smernice 2014/26, že nezávislé subjekty správy, hoci sú obchodnými subjektmi, ktoré sa líšia od organizácií kolektívnej správy najmä z dôvodu, že nie sú vo vlastníctve alebo pod kontrolou nositeľov práv, vykonávajú rovnaké činnosti ako organizácie kolektívnej správy, dospel k záveru, že by sa na ne mala vzťahovať povinnosť poskytovať určité informácie.

46 Na tento účel sa podľa článku 2 ods. 4 smernice 2014/26 na nezávislé subjekty správy uplatňujú určité osobitné ustanovenia tejto smernice týkajúce sa poskytovania informácií nositeľom práv, ktorých tieto subjekty zastupujú, organizáciám kolektívnej správy, používateľom a verejnosti.

47 Článok 5 tejto smernice, ktorý v odseku 2 priznáva nositeľom práv právo vybrať si organizáciu kolektívnej správy zodpovednú za ich zastupovanie, a to bez ohľadu na štátnu príslušnosť a členský štát pobytu alebo sídla, či už organizácie kolektívnej správy, alebo nositeľa práv, však nie je jedným z ustanovení vymenovaných v článku 2 ods. 4 uvedenej smernice.

48 Okrem toho, ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 38 svojich návrhov, žiadne iné ustanovenie smernice 2014/26 neupravuje prístup týchto subjektov k činnosti správy autorských práv.

49 V odôvodnení 19 smernice 2014/26 sa síce okrem iného uvádza, že nositelia práv by mali mať možnosť bez problémov odňať svoje práva organizácii kolektívnej správy a spravovať ich individuálne alebo zveriť ich správu inej organizácii kolektívnej správy alebo inému subjektu, bez ohľadu na štátnu príslušnosť a členský štát pobytu alebo sídla, či už príslušnej organizácie kolektívnej správy, iného subjektu, alebo nositeľa práv.

50 Na jednej strane však z možnosti nositeľov práv odňať správu svojich práv organizácii kolektívnej správy, ktorá je zakotvená v článku 5 ods. 4 tejto smernice, nevyplýva povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby títo nositelia práv mali právo poveriť správou svojich práv nezávislý subjekt správy podľa vlastného výberu, bez ohľadu na štátnu príslušnosť a členský štát pobytu alebo sídla tohto subjektu.

51 Na druhej strane odôvodnenie 19 uvedenej smernice nemôže viesť k výkladu článku 2 ods. 4 a článku 5 ods. 2 tejto smernice, ktorý by bol nezlučiteľný so znením týchto ustanovení. Podľa ustálenej judikatúry totiž platí, že hoci preambula aktu Únie môže spresniť obsah ustanovení tohto aktu a poskytuje výkladové prvky, ktoré môžu objasniť vôľu autora uvedeného aktu, nemá právnu záväznosť a nemožno sa jej dovolávať ani na účely odchýlenia sa od vlastných ustanovení dotknutého aktu, ani s cieľom výkladu týchto ustanovení, ktorý je v rozpore s ich znením (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. marca 2021, Bălgarska Narodna Banka, C-501/18, EU:C:2021:249, bod 90 a citovanú judikatúru).

52 Vzhľadom na skutočnosť, že článok 2 ods. 4 smernice 2014/26 taxatívne uvádza ustanovenia uplatniteľné na nezávislé subjekty správy, článok 5 ods. 1, 2 a 4 tejto smernice v spojení s jej odôvodnením 19 teda nemožno vykladať v tom zmysle, že ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby nositelia práv mali právo poveriť nezávislý subjekt správy podľa vlastného výberu správou svojich práv, bez ohľadu na štátnu príslušnosť a členský štát pobytu alebo sídla, či už príslušného nezávislého subjektu správy, alebo nositeľa práv.

53 Vzhľadom na to, že smernica 2014/26 neobsahuje takúto povinnosť a všeobecnejšie ustanovenie upravujúce prístup týchto subjektov k činnosti správy autorských práv, treba konštatovať, že táto smernica neharmonizuje podmienky takéhoto prístupu, a teda nebráni právnej úprave členského štátu, ktorá všeobecným a absolútnym spôsobom vylučuje možnosť nezávislých subjektov správy usadených v inom členskom štáte poskytovať v tomto prvom členskom štáte služby správy autorských práv.

54 Z toho však nemožno vyvodiť, že takáto vnútroštátna právna úprava sa vymyká právu Únie ako celku, ani *a fortiori*, že je v súlade s týmto právom.

55 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že spor vo veci samej sa vyznačuje situáciou súvisiacou s obchodom medzi členskými štátmi, v ktorej talianske právne predpisy bránia spoločnosti Jamendo, založenej podľa luxemburského práva, poskytovať

v Taliansku služby správy autorských práv a súvisiacich práv ako nezávislému subjektu správy. Z týchto skutočností teda vyplýva, že vzhľadom na predmet sporu vo veci samej je potrebné, aby Súdny dvor s cieľom poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď podal výklad iných ustanovení práva Únie.

56 Ak takéto právne predpisy upravujú situácie súvisiace s obchodom medzi členskými štátmi, je pravdepodobné, že môžu spadať do pôsobnosti ustanovení Zmluvy o FEÚ týkajúcich sa základných slobôd (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. septembra 2019, VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, bod 49 a citovanú judikatúru).

57 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci postupu spolupráce medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdnym dvorom, ktorý je zakotvený v článku 267 ZFEÚ, prináleží Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ktorá mu umožní rozhodnúť prejednávaný spor. V dôsledku toho, hoci z formálneho hľadiska vnútroštátny súd svoje otázky obmedzil iba na výklad určitého ustanovenia práva Únie, táto okolnosť nebráni Súdnemu dvoru podať vnútroštátnemu súdu všetky prvky výkladu práva Únie, ktoré môžu byť užitočné na rozhodnutie vo veci, ktorá mu bola predložená, bez ohľadu na to, či ich vnútroštátny súd uviedol, alebo neuviedol v znení svojich otázok. Na tento účel prináleží Súdnemu dvoru, aby zo všetkých informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu, vybral tie právne ustanovenia, ktoré si so zreteľom na predmet sporu vyžadujú výklad (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. septembra 2019, VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, bod 50 a citovanú judikatúru).

58 Okrem toho akékoľvek vnútroštátne opatrenie v oblasti, ktorá bola predmetom úplnej harmonizácie na úrovni Únie, sa musí posudzovať vzhľadom na ustanovenia tohto harmonizačného opatrenia a nie na ustanovenia primárneho práva (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. septembra 2019, VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, bod 52).

59 V prejednávanej veci, ako vyplýva z bodu 53 tohto rozsudku, je pritom pravda, že smernica 2014/26 neharmonizovala podmienky prístupu nezávislých subjektov správy k činnosti správy autorského práva. Podobne ako urobil generálny advokát v bodoch 40 a 41 svojich návrhov, treba však ešte preskúmať, či služby správy autorských práv a s nimi súvisiacich práv poskytované nezávislým subjektom správy, akým je Jamendo, môžu patriť do vecnej pôsobnosti smernice 2000/31 alebo smernice 2006/123.

60 V tejto súvislosti treba na úvod uviesť, že podľa článku 1 ods. 1 smernice 2000/31 táto smernica osobitne upravuje služby informačnej spoločnosti. Podľa článku 3 ods. 1 smernice 2006/123 sa však uvedená smernica neuplatňuje, ak sú jej ustanovenia v rozpore s ustanovením iného aktu Únie, ktorý upravuje osobitné aspekty prístupu k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávania v konkrétnych odvetviach alebo pre konkrétne povolania.

61 Treba preto najskôr preskúmať, či je činnosť správy autorských práv vykonávaná nezávislými subjektmi správy upravená smernicou 2000/31, a ak nie, či táto činnosť patrí do pôsobnosti smernice 2006/123.

O uplatniteľnosti smernice 2000/31

62 Článok 3 ods. 2 smernice 2000/31 zakazuje členským štátom obmedziť voľný pohyb služieb informačnej spoločnosti pochádzajúcich z iného členského štátu.

63 Podľa článku 3 ods. 3 tejto smernice sa však odseky 1 a 2 tohto článku neuplatňujú na „oblasti“ uvedené v prílohe k danej smernici, ktorá sa týka najmä „autorských práv“ a „[s nimi súvisiacich práv]“.

64 Treba konštatovať, že výnimka, ktorú stanovuje článok 3 ods. 3 smernice 2000/31, je formulovaná široko a týka sa všeobecne obmedzení slobodného poskytovania služieb, ktoré patria do „oblasti“ autorských práv a s nimi súvisiacich práv.

65 Okrem toho nič v tejto smernici nenaznačuje, že normotvorca Únie chcel prijatím tejto výnimky vylúčiť z pôsobnosti tejto výnimky služby správy autorských práv a s nimi súvisiacich práv.

66 Treba teda zastávať názor, že správa autorských práv a s nimi súvisiacich práv, ktorá, ako vyplýva z odôvodnenia 2 smernice 2014/26, zahŕňa najmä udeľovanie licencií používateľom, monitorovanie využívania práv, presadzovanie autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom, vyberanie finančných príjmov získaných na základe využívania práv a rozdeľovanie súm splatných nositeľom práv, spadá pod výnimku stanovenú v článku 3 ods. 3 smernice 2000/31 v spojení s prílohou k tejto smernici.

67 Tento výklad nemožno spochybniť tým, že článok 3 ods. 3 smernice 2000/31 sa ako výnimka zo všeobecného pravidla stanoveného v článku 3 ods. 2 tejto smernice musí vykladať reštriktívne. Hoci z ustálenej judikatúry vyplýva, že ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od základnej slobody, treba vykladať reštriktívne, napriek tomu treba dbať na zachovanie potrebného účinku takto stanovenej výnimky a rešpektovať jej účel (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i., C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, body 162 a 163).

68 Za týchto podmienok treba konštatovať, že ustanovenia smernice 2000/31 sa neuplatňujú na služby správy autorských práv a s nimi súvisiacich práv.

O uplatniteľnosti smernice 2006/123

69 Podľa článku 1 ods. 1 smernice 2006/123 je cieľom tejto smernice najmä uľahčiť výkon voľného pohybu služieb a zároveň zachovať vysokú úroveň kvality služieb.

70 Na tento účel článok 16 ods. 1 prvý pododsek tejto smernice stanovuje, že členské štáty rešpektujú právo poskytovateľov poskytovať služby v inom členskom štáte než v tom, v ktorom sú usadení.

71 Podľa článku 17 bodu 11 uvedenej smernice sa však jej článok 16 nevzťahuje na autorské práva a s nimi súvisiace práva.

72 Súdny dvor vyložil toto ustanovenie v tom zmysle, že činnosť kolektívnej správy autorských práv je vylúčená z pôsobnosti článku 16 smernice 2006/123 (rozsudok z 27. februára 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, bod 65).

73 Táto výnimka, podobne ako výnimka stanovená v článku 3 ods. 3 smernice 2000/31, je totiž formulovaná široko a týka sa všeobecne autorských práv a s nimi súvisiacich práv, a tak z článku 17 bodu 11 smernice 2006/123 nemožno vyvodiť akýkoľvek zámer normotvorcu Únie vylúčiť služby správy autorských práv a s nimi súvisiacich práv z pôsobnosti uvedenej výnimky.

74 Z toho vyplýva, že služby správy autorských práv a s nimi súvisiacich práv nepatria do pôsobnosti článku 16 smernice 2006/123.

75 Keďže prístup nezávislých subjektov správy k činnosti správy autorských práv nie je, ako vyplýva z bodov 53, 68 a 74 tohto rozsudku, predmetom úplnej harmonizácie na úrovni Únie, určenie pravidiel v tejto oblasti teda zostáva v právomoci členských štátov pod podmienkou dodržania ustanovení Zmluvy o FEÚ, a najmä ustanovení týkajúcich sa základných slobôd (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. septembra 2019, VIPA, C-222/18, EU:C:2019:751, bod 56 a citovanú judikatúru). Taká vnútroštátna právna úprava, o akú ide vo veci samej, sa preto musí posúdiť z hľadiska relevantných ustanovení primárneho práva, v tomto prípade článku 56 ZFEÚ.

O súlade opatrenia dotknutého vo veci samej so slobodným poskytovaním služieb zaručeným článkom 56 ZFEÚ

76 Podľa ustálenej judikatúry článok 56 ZFEÚ bráni akémukoľvek vnútroštátnemu opatreniu, ktoré, hoci sa uplatňuje bez rozdielu, môže štátnym príslušníkom Únie zakázať, sťažiť alebo urobiť menej príťažlivým výkon slobodného poskytovania služieb zaručeného týmto článkom Zmluvy o FEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. februára 2021, Katoen Natie Bulk Terminals a General Services Antwerp, C-407/19 a C-471/19, EU:C:2021:107, bod 58, ako aj citovanú judikatúru).

77 V prejednávanej veci treba konštatovať, že vnútroštátne opatrenie, o aké ide vo veci samej, v rozsahu, v akom neumožňuje nezávislým subjektom správy usadeným v inom členskom štáte poskytovať v Taliansku svoje služby správy autorských práv a s nimi súvisiacich práv, čím ich zaväzuje uzavrieť dohody o zastúpení s organizáciou kolektívnej správy s povolením v tomto členskom štáte, zjavne predstavuje obmedzenie slobodného poskytovania služieb zaručeného článkom 56 ZFEÚ.

78 Toto obmedzenie však môže byť odôvodnené naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu, pokiaľ je vhodné na zabezpečenie dosiahnutia cieľa dotknutého verejného záujmu a nejde nad rámec toho, čo je na dosiahnutie tohto cieľa nevyhnutné (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. februára 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, bod 70).

O existencii naliehavého dôvodu všeobecného záujmu, ktorý môže odôvodniť dotknuté obmedzenie

79 Na základe ustálenej judikatúry platí, že ochrana práv duševného vlastníctva predstavuje naliehavý dôvod všeobecného záujmu (rozsudok z 27. februára 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, bod 71 a citovaná judikatúra).

80 Preto taká právna úprava, o akú ide vo veci samej, môže byť odôvodnená vzhľadom na cieľ ochrany autorských práv.

O primeranosti dotknutého obmedzenia

81 Pokiaľ ide o primeranosť dotknutého obmedzenia, treba v prvom rade overiť, či obmedzenie spočívajúce vo vylúčení nezávislých subjektov správy usadených v inom členskom štáte z činnosti sprostredkovania autorských práv je vhodné na zabezpečenie dosiahnutia cieľa všeobecného záujmu súvisiaceho s ochranou autorských práv, ktorý takéto opatrenie sleduje.

82 V tejto súvislosti Súdny dvor konštatoval, že vnútroštátna právna úprava, ktorá na výkon správy autorského práva k určitej kategórii chránených diel priznáva na území dotknutého členského štátu monopol jedinému správcovi, sa musí považovať za spôsobilú chrániť práva duševného vlastníctva, lebo umožňuje účinnú správu autorských práv a s nimi súvisiacich práv, ako aj účinný dohľad nad ich dodržovaním na území dotknutého členského štátu (rozsudok z 27. februára 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, bod 72).

83 V prejednávanej veci však vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej nepriznáva organizácii kolektívnej správy monopol na činnosť správy autorských práv na území dotknutého členského štátu. Článok 180 zákona o ochrane autorského práva totiž umožňuje, aby túto činnosť vykonávala na talianskom území nielen SIAE, ale aj organizácie kolektívnej správy uvedené v legislatívnom dekréte č. 35/2017, ktorého článok 4 ods. 2 stanovuje, že nositelia práv môžu zveriť organizácii kolektívnej správy alebo nezávislému subjektu správy podľa svojho výberu správu svojich práv, a to „bez ohľadu na štátnu príslušnosť a členský štát pobytu alebo sídla, či už organizácie kolektívnej správy, nezávislého subjektu správy, alebo nositeľa práv“, pričom spresňuje, že uplatňovaním tohto ustanovenia nie sú dotknuté ustanovenia článku 180 zákona o ochrane autorského práva.

84 Ako vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, uvedené ustanovenie bráni nezávislým subjektom správy usadeným v inom členskom štáte vykonávať činnosť správy autorských práv v Taliansku, pričom organizáciám kolektívnej správy usadeným v iných členských štátoch umožňuje vykonávať takúto činnosť.

85 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora vnútroštátna právna úprava môže sama osebe zaručiť dosiahnutie sledovaného cieľa len v prípade, že skutočne zodpovedá snahe dosiahnuť tento cieľ koherentným a systematickým spôsobom (rozsudok z 3. februára 2021, Fussl Modestraße Mayr, C-555/19, EU:C:2021:89, bod 59 a citovaná judikatúra).

86 V dôsledku toho treba preskúmať, či rozdielne zaobchádzanie, ktorému podľa talianskej právnej úpravy dotknutej vo veci samej podliehajú na jednej strane organizácie kolektívnej správy a na druhej strane nezávislé subjekty správy, zodpovedá takejto požiadavke.

87 V tejto súvislosti treba uviesť, že na rozdiel od organizácií kolektívnej správy, ktoré boli predmetom rozsiahlej harmonizácie, pokiaľ ide o prístup k činnosti správy autorských práv a s nimi súvisiacich práv, spôsoby správy, ako aj rámec dohľadu, nezávislé subjekty správy podliehajú, ako vyplýva z článku 2 ods. 4 smernice 2014/26, len obmedzenému počtu ustanovení tejto smernice, a preto sa na tieto subjekty neuplatňujú viaceré požiadavky stanovené touto smernicou.

88 Po prvé iba organizácie kolektívnej správy totiž podliehajú povinnosti udeľovať licencie na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií podľa článku 16 ods. 2 smernice 2014/26, pričom nezávislé subjekty správy sú len povinné rokovať v dobrej viere o udeľovaní licencií v súlade s odsekom 1 tohto článku a vymieňať si všetky informácie potrebné na tento účel. Podľa tohto článku 16 ods. 2 len organizácie kolektívnej správy majú povinnosť poskytnúť nositeľom práv, ktorých zastupujú, primeranú odmenu za používanie ich práv. Organizácie kolektívnej správy sú tiež povinné uplatňovať primerané sadzby, najmä s prihliadnutím na hospodársku hodnotu použitia dohodnutých práv, s ohľadom na povahu a rozsah použitia diel a iných predmetov ochrany, ako aj na hospodársku hodnotu služby poskytovanej organizáciou kolektívnej správy, zatiaľ čo nezávislé subjekty správy môžu účtovať akékoľvek sadzby.

89 Na rozdiel od nezávislých subjektov správy sú organizácie kolektívnej správy okrem toho podľa článku 16 ods. 3 tejto smernice povinné odpovedať na žiadosti používateľov bez zbytočného odkladu a ponúknuť im licenciu alebo, ak to nie je možné, vysvetliť odôvodneným spôsobom dôvody, pre ktoré nemajú v úmysle udeliť licenciu na konkrétnu službu.

90 Po druhé na rozdiel od organizácií kolektívnej správy nie sú nezávislé subjekty správy povinné prijať za členov nositeľov práv, ak spĺňajú požiadavky na členstvo, ktoré musia byť založené na objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritériách v súlade s článkom 6 ods. 2 uvedenej smernice.

91 Po tretie nezávislé subjekty správy nie sú povinné spravovať práva nositeľov práv, ktorí ich o to požiadajú, ako to ukladá článok 5 ods. 2 druhá veta smernice 2014/26 organizáciám kolektívnej správy, s výnimkou objektívne odôvodnených dôvodov, ak ich správa patrí do oblasti ich činnosti, čo znamená, že si môžu slobodne vybrať kategórie práv, ktoré sú finančne najvýhodnejšie, a správu ostatných prenechať organizáciám kolektívnej správy. Tieto subjekty tiež nepodliehajú povinnosti stanovenej v článku 5 ods. 4 tejto smernice rešpektovať slobodu nositeľov práv vypovedať poverenie na spravovanie svojich práv, kategórií práv alebo druhov diel, alebo odňať práva pre určité územia.

92 Po štvrté na rozdiel od organizácií kolektívnej správy nie sú nezávislé subjekty správy viazané ustanoveniami upravujúcimi podmienky členstva, spôsoby riadenia a dohľadu, ako aj konflikty záujmov, ktoré sú uvedené v článkoch 6 až 10 smernice 2014/26, ani ustanoveniami o postupoch vybavovania sťažností a riešenia sporov uvedenými v článkoch 33 až 35 tejto smernice.

93 Po piate tieto subjekty nepodliehajú požiadavkám v oblasti správy príjmov z práv stanovených v článkoch 11 až 15 smernice 2014/26, čo im umožňuje maximalizovať svoje zisky.

94 Po šieste, pokiaľ ide o osobitné požiadavky stanovené touto smernicou v oblasti transparentnosti, na nezávislé subjekty správy sa uplatňuje len článok 20 a niektoré ustanovenia článku 21 tejto smernice. Konkrétne na rozdiel od organizácií kolektívnej správy sa na nezávislé subjekty správy nevzťahujú povinnosti stanovené v kapitole 5 smernice 2014/26, najmä povinnosť vypracovať výročnú správu o transparentnosti, ktorá je stanovená v článku 22 tejto smernice.

95 Napokon po siedme sa na nezávislé subjekty správy neuplatňuje ani hlava III smernice 2014/26 týkajúca sa poskytovania multiteritoriálnych licencií na online práva na hudobné diela.

96 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že rozdielne zaobchádzanie s nezávislými subjektmi správy, ktoré uplatňuje predmetná vnútroštátna právna úprava, v porovnaní s organizáciami kolektívnej správy zodpovedá úsiliu dosiahnuť cieľ ochrany autorského práva koherentným a systematickým spôsobom, keďže smernica 2014/26 kladie na nezávislé subjekty správy menej prísne požiadavky ako na organizácie kolektívnej správy, najmä pokiaľ ide o prístup k činnosti správy autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom, udeľovanie licencií, spôsoby riadenia, ako aj rámec dohľadu, ktorému podliehajú. Za týchto podmienok možno takéto rozdielne zaobchádzanie považovať za vhodné na zabezpečenie dosiahnutia tohto cieľa.

97 Pokiaľ však ide v druhom rade o otázku, či obmedzenie spočívajúce vo vylúčení nezávislých subjektov správy z činnosti sprostredkovania autorského práva nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na zabezpečenie dosiahnutia cieľa všeobecného záujmu súvisiaceho s ochranou autorského práva, treba uviesť, že opatrenie, ktoré menej zasahuje do slobodného poskytovania

služieb, by mohlo spočívať najmä v tom, že by poskytovanie služieb sprostredkovania autorských práv v príslušnom členskom štáte podliehalo osobitným regulačným požiadavkám, ktoré by boli odôvodnené vzhľadom na cieľ ochrany autorských práv.

98 Za týchto podmienok treba konštatovať, že vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá spočíva v tom, že absolútnym spôsobom bráni akémukoľvek nezávislému subjektu správy bez ohľadu na regulačné požiadavky, ktorým podlieha podľa vnútroštátneho práva členského štátu, v ktorom je usadený, vykonávať základnú slobodu zaručenú Zmluvou o FEÚ, zrejme ide nad rámec toho, čo je nevyhnutné na ochranu autorských práv.

99 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 56 ZFEÚ v spojení so smernicou 2014/26 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, ktorá všeobecným a absolútnym spôsobom vylučuje možnosť nezávislých subjektov správy usadených v inom členskom štáte poskytovať svoje služby správy autorských práv v tomto prvom členskom štáte.

O trovách

100 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

Článok 56 ZFEÚ v spojení so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/26/EÚ z 26. februára 2014 o kolektívnej správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na hudobné diela na online využívanie na vnútornom trhu

sa má vykladať v tom zmysle, že:

bráni právnej úprave členského štátu, ktorá všeobecným a absolútnym spôsobom vylučuje možnosť nezávislých subjektov správy usadených v inom členskom štáte poskytovať svoje služby správy autorských práv v tomto prvom členskom štáte.

Podpisy